

NORDRE SANDE
Gårdsnr. 123

E i e r e

1572 (20. februar). Her nevnes at Peder Vemundsen, sogneprest i Sandeherred, Halvor Bjørnsen, lensmann sammesteds og Gunder Bugården var tilstede på et vennlig jordebytte mellom Anne Halvorsdatter, Peder Engebretsens etterleverske og Torstein Gulbrandsen på sin kone Gundbjørg Mikkelsdatters og stebarns vegne om gods etter Arild Torsteinsen som Gundbjørg hadde vært gift med før. Det nevnes i brevet at godset etter Arild er en søsterpart og at Anne Halvorsdatter skal ha en brorpart etter sin mann. Brevet kan nok virke litt forvirrende, for det som egentlig skjer er vel at det godset som fordeles er godset etter Engebret Bjørnsen på Hjertnes. Det er trolig gjenopptak av et tidligere skifte. Kanskje har noen blitt forfordelt, eller det var viktig for enka å få bekreftet hva hennes mann hadde arvet.¹

Wÿ Effterschreffne: Peder Weemundsen prest paa Sande Halffr Biørnsen lensmand, och Gunder Bugaard laugrettismand der samestedtz, kiendis att wÿ warre paa Hiertenis hørde att Anne Halffuorsdaatter, Peder Engelbretsens effterleffuersche och Taasten Guldbrandsen i Ombud, Gundbiør Michelsdaatter egen kona hans, och sin steffbarns weigne, gjorde Jtt venligt bytte dem Emellum, om en søsterpartt udj goedts som tømtes effter Areld Taastensen, som Gundbiør aatte for(...) i saa maade, att Taasten forskreffne schulde paa sin høstrues och børns weigne frelselige föllge en hud och 2 schind i Geen i Skeesoegen, en hud i Sande i Nøtterøen, och iiij schind i Hundstoch i Sandherrett. Och Anne forskreffne schulle derimoed paa sin boendes weigne haffue en broderpartt som er 2 huder i Hierttenis, en hud och 4 schind i Geen, Otte schind i Hundstoch och en hud och [j schind² Jtt [half³ schind i Sündere Efftangh i Tiøllingsoegen, Aarkierløest paa baade sider, for huerre Mannd: att schulle vere, och holdes hereffter som de gjorde dem Emellum, End, der bliffr noget goedts, dem paa nogen sider fraa wundet medt Rette, schall dett were begges schade, efftersom dj i goedset eige, och saa udj Sandhz henge wÿ worre Jndseigle fordette breff datum Hierttenis 20 Februarÿ 1572.

Att dette forskreffne er richtige och Rette gienparten och Copier aff huis breeffue, som Rasmus Biørnumb paa Goegstad steffnestue haffr i Rette laught /: offersom Her Oluff Prÿeds hann: om Hundstocks bygsell haffde hid Citeret :/ Ord fraa Ord, som forskreffuitt staar dett wytt wnderschreff(..) med vorres hender och Zeigell bekreffter Actum Hasle den 21 xbris Ao 1632.

Hans Hasle Egen handt - Jacob Andersens Eghaand

Ved et nytt skifte, datert Bugården stevnestue i Sandeherred 16. oktober 1606, som er et gjenopptak av et skifte etter Peder Engebretsen Hjertnes fra 1596, fordeles det samme godset som enka arvet i 1572, foruten en liten part i Østre Rød som har kommet til i mellomtiden, mellom Peders to døtre, Margreta, gift med Rasmus Nilsen Hjertnes, og en datter gift med Simon Stangeby på Nøtterøy. Dette bekrefter vel ytterligere at godset som fordeles i 1572 er det hele og fulle godset etter Engebret Bjørnsen Hjertnes. Han kan derfor, i hvert fall i dette

¹ RA. UD datert 21. desember 1632. To sammenheftede dobbeltark, merke etter to segl på en brett. Bakpå: Copie aff Rasmus Biørnumbs breeffue [1600-tallet] Andgaaende Hunstock af N: [senere]

² Fra [overstrøket.

³ Fra [overstrøket.

ekteskapet, selv om vi ikke har noe bevis for at han var gift flere ganger, kun ha hatt en sønn Peder og en datter som vel ble mor til Arild Torsteinsen. Barna etter Arild Torsteinsen må også være umyndige, da det er deres stefar som står på deres vegne. Parten i Gjein i Skjee er ikke med på dette skiftet og må være solgt eller makeskiftet ut av boet.

Et brorlodd her blir 5 huder $\frac{1}{2}$ skinn og et søsterlodd 2 huder 6 skinn. Hele godset etter Engebret Bjørnsen Hjertnes blir.

Hjertnes i Sandeherred	2 huder (hele bondeparten)
Gjein i Stokke	2 huder 6 skinn
Hundstokk i Sandeherred	12 skinn (=1 hud som Engebret Bjørnsen kjøpte 1501)
N. Sande på Nøtterøy	1 hud ($\frac{1}{3}$ av gården)
Søndre Eftang i Tjølling	1 hud og $\frac{1}{2}$ skinn

Godset blir fordelt som følger:

Anne Halvorsdotter arver på vegne av sin mann, Per Engebretsson, et brorlodd.

Hjertnes i Sandeherred	2 huder (hele bondeparten)
Gjein i Stokke	1 hud 4 skinn
Hundstokk i Sandeherred	8 skinn
Søndre Eftang i Tjølling	1 hud og $\frac{1}{2}$ skinn

Torstein Gulbrandsson arver på sin kone Gundbjørg Mikkelsdotters og sine stebarns vegne. Dette må da være en søsterpart, trolig etter moren til Arild Torsteinsons mor.

Gjein i Stokke	1 hud 2 skinn
N. Sande på Nøtterøy	1 hud ($\frac{1}{3}$ av gården)
Hundstokk i Sandeherred	4 skinn

-0-

$2 \frac{1}{2}$ pd smør = $2 \frac{1}{2}$ hud = 30 skinn

Om neste bruker er i slekt med ovennevnte personer, kan foreløpig ikke bekreftes eller avkreftes.

Ved odelsmanntalet 1624 finner vi følgende eiere i Nordre Sande:

Knut Sande 10 skinn	{ Dette blir tilsamen
Engebret Skjerve 14 skinn	{ 2 huder

Vi finner $1 \frac{1}{2}$ hud, i 1615 og 1624, hos Peder Kristoffersen Refsholt i Tjølling, og $\frac{1}{2}$ hud hos Nils Tenvik i Tjølling på samme tid. I begge disse tilfellene står det kun Sande i 1615.

B r u k e r e

Lars (Laurits) Sande. Nevnt 1580-1595. Død før 1604. Gift med **Mari.** Nevnt 1604-1617. Død før 1620. Lars Sande nevnes som lensmann i tre dokumenter om Teie hovedgård datert henholdsvis 22. juni, 30. juni og 8. september 1580.⁴

Mari Sande eier følgende gods:

	1617
Ø. Solberg i Borge sogn	3 pd smør (1 løp) 5 lp rugmel
Ørmen i Onsøy (Østf.)	1 pd smør 20 ksk
Horntvet i Fon	6 ksk (1/2 hud)
Bjørnumrød i Sandeherred	4 ½ merker smør (xv = 15 merker smør)

I 1616/17 solgte Maren Sande 4 tylfter 12 alen granbjelker til en Hollandsk skipper i Grindholmsund for 68 skilling.

Knut "Larsen ". Nevnt 1605-ca. 1660. Gift med Sara (Abrahamsdatter?). Nevnt 1661

Det står i Slagen bygdebok at Knut Sande har en part i Ormøy av Husøy i 1620, men dette er feil.

Knut Sande eier følgende gods:

	1620	1622 ⁵	1624 ⁶
N. Sande	10 skinn	samme	samme
Ørmen i Onsøy (Østf.)		29 ksk	20 ksk
Ørmen – pant			9 ksk
Bjørnumrød i Sandeherred		15(10?) ksk	1 ½ ksk

Knut Sande måtte i 1633 bøte 4 mark sølv (2 riksdaler), fordi han ikke hadde etterkommet den forlikelse han hadde inngått på Tanstad stevnestue med Søren Biuerød i Stokke. I 1634 måtte Knut Sande bøte 4 mark sølv (4 daler) for to dommer som hna hadde på seg, men ikke hadde fulgt. Drengeskatten i mars 1636, 1 ½ hud, 2 skinn og 1 pund 6 merker smør. Ved båtmannskatten 1640 står Knut Sande med 3 ½ pund smør. Landskatten 1640. I koppskatten 1645 betaler Knut Sande for seg, sin kone, og to døtre – 1 ort 8 skilling. Skattematrikkelen 1647 (-49): "**Knud Sanden till Kongl. Mayt. smør 2 pd., maldt 6 ½ lispd., bundegodz smør 1 ½ bispd. (Er) 1 ½ skippd. Ko. Ma. bøxsellen. Skatt 4 dr.**"

Enken Sande 1655

Ørmen, Onsøy **3 pd smør**

I Skattemanntalet for Onsøy 1661 finner vi under gården Ørmen. Byggis aff Knud Sandöes Arffwinger. **ØRMEN.** Som Peder paaboer, Skylder till Knud Sandöes Arffuinger paa Nytteröen – Korn 1 Skippd: Smör 1 Pund, 3 mk. Medeyer Welb: Henrich Bielche – Smör 1 ½ Pund, 3 ½ mkr. 3 Skind. Er lagt till Skatt for 5 Rdr. 1666 skylder Sara Sande skatt

^{4 4} Njotarøy, årsskrift for Nøtterøy historielag, 1991, s. 37-40.

⁵ Landskatten Martini

⁶ odelsskatten 1624. Er 1 ½ skp 3 ½ lp 1 remål.

Sara Sande står ved odelsskatten 1661 med 3 ½ pund smør i Ørmen Østen fjorden (Onsøy)

Barn:

1. **Abraham Knutsen**, født ca. 1625 (40 år i 1665). Overtok gården.
2. **N. N. Knutsdatter**. Nevnt hjemmeboende i 1645.
3. **N. N. Knutsdatter**. Nevnt hjemmeboende i 1645.

*

Abraham Knutsen, født ca. 1625 (40 år i 1665). Gift ca. 1665/66 med **Helvig Lauritsdatter**. Abraham Sande ble tiltalt i 1665 for forsømt skyssferd, og måtte bøte 13 mark sølv. Nevnt i 1666, men forsvinner så fra gården. Han seilte med en småskute. I en leiermålsliste fra 1667 finner vi at Abraham og Helvig fikk et barn for tidlig etter ekteskapsinngåelsen. 1648 Abraham Sande bøter 2 riksdaler for slagsmål. I 1666 skylder Abraham Sande skatt.

Barn:

1. **Knut Abrahamsen Sande**. Står i manntalet for Tønsberg i 1710 blant *”Enroullerede Søefolch, som nesten alle ere udi Kongel. May.ts Thiennister, Om de endnu alle lefver, og Fri for alle Slags Schater”*.

Abraham hadde en tjenestedreng:

- A. Mads Bryntesen, født ca. 1646 (20 år i 1665). Han var kanskje av slekta etter Brynte Vik i Sem sogn. I en leiermålsliste fra 1665 står: *”Mattz Brontesen och it Qvinfolk ved naffn Gunnill Nielsdatter paa Sanden”*. De fikk et barn utenfor ekteskap.

*

Gården ble nå eid i sin helhet av Ambjørn Lauritsen Falcks arvinger og Anders Madsen i Tønsberg.

*

Peder Rasmusen Ølrich (”Ølldrich”). Begravet 23. februar 1696. Han bodde på Nedre Sem i 1665, da 40 år gammel. Lensmann i Nøtterøy og Stokke 1667-1696.

Barn:

1. **Rasmus Pedersen Ølrich**, født ca. 1660 (46 år i 1706). *”Rasmus Gibø”* ble gift (1) 24. mars 1686 med **Siri Olsdatter**, Begravet 11. januar 1721, 72 år gammel. Trolovet 5. mars og gift (2) 28. april 1721 med **Anne Mortensdatter** fra **Østre Ekenes**. Nevnt 1708-1733. Lensmann. På halve gården Søndre Gipø.
2. **Margrete Pedersdatter**. Trolovet 22. oktober og gift 22. november 1691 med **Søren Hansen Søndre Hella** under Nordre Sande. På Nordre Sande fra 1694-1704. Så flytta de til Nordre Hella under Vestre Nøtterøy, der Søren ble fergemann. Søren død der i 1733.
3. **Helvig Pedersdatter**. Trolovet 18. desember 1694 og gift 11. februar 1695 med **Johannes Olsen**, født ca. 1672 (34 år i 1706). Fra Mellom Smidsrød. Død 1741 på Østre Sem. Drev ½ gården Nordre Sande fra ca. 1694, sammen med far/svigerfar. I husmannsplassen Nordre Hella 1700-1706. Flyttet til Mellom Kjøle. Personalialia, se der.
4. **Ane Pedersdatter Olrich**. Trolovet 20. november og gift (1) 19. desember 1705 med vokter **Lars Larsen** fra Tønsberg. Begravet 27. januar 1720 fra Laurentiuskirken *”Lars Vegter”*. (Sønn av Lars Vekter og Maren Nilsdatter bosatt i det Nordre Sogn i Tønsberg. Skifte 20. oktober 1707 i Tønsberg.) I åra 1710-1714 står: Bosatt i Tønsberg men

”tilholdende i N. Hellen”. Her kalles hun Ane, Lars Vestres, nok feil for ”Vechters”. De flytter til Langgaten i Laurentiuskirkens kirkesogn, der det er skifte etter Lars 2. April 1721.⁷

Barn:

1. **Anne Maria Larsdatter**, døpt 20. oktober 1706 i Laurentiuskirken, Lars Vegters datter. Faddere: Henrik Jensens kone fadder, Jens Larsen. 14 år i 1721. Det må være henne som blir trolovet 6. desember 1732 og gift 27. januar 1733 i Vår Frues kirke, Tønsberg med soldat, senere matros **Kristen Sørensen**. Morens andre mann er forlover.

Barn:

1. **Lars Kristensen**, døpt 19. oktober 1734 i St. Laurentii kirke.
2. **Sørine Kristensdatter**, døpt 25. oktober 1736.
3. **Johannes Kristensen**, døpt 7. desember 1738.
4. **Søren Kristensen**, døpt 5. desember 1741.
2. **Lars Larsen**, døpt 15. juni 1710 fra Nordre Hella. Tvilling. Han må være: En **”Liden Dreng”** fra Nordre Hella, død 7. juli og ble begravet 11. juli 1714, 4 år gammel. **”Drugnede ved bryggen”**.
3. **Maria Larsdatter**, døpt 15. juni 1710. Tvilling. **Maria N(ordre) Hella**, Et **”Lidet Barn”**. Begravet 15. juni 1710.

Ane ble trolovet 15. Mars og gift (2) 29. Desember 1721 i St. Laurentii kirke med **Ole Larsen** fra **Nøtterøy**. Hun kalles da Lars Vekters enke.

Johan Ølrik er forlover i Tønsberg i 1759.
--

Han har tre tjenestedrenger i 1665:

Ola Gulbrandsen, 22 år; **Engebret Einarsen**, 15 år. Fra Bergsøen; **Eiliv Pedersen**, 24 år

En gang kom Randi på Vestre Kjøle i skade for å beskyldte tjenestejenta **Marte** hos lensmann Ølrich for å ha stjålet serken hennes ved olla. Dette ville ikke Marte ha sittende på seg og fikk lensmannen til å stevne Randi til tings, og der måtte Søren, mannen hennes, gi Marte full oppreisning.

Nordre Sande

Bruksnr 1

½ gården trolig fra 1691

Søren Hansen Hella. nevnt 1694-1704. Trolovet 22. oktober og gift 22. november 1691 med **Margrete Pedersdatter Nordre Sande**. Nevnes som brukere her 1694-1704, men trolig har de drevet denne parten allerede fra 1691. Ingen barn registrert på Nøtterøy 1691-1693. På Søndre Sande i 1706. Til Nordre Hella under Vestre Nøtterøy. Personalialia, se Nordre Hella.

Barn født og begravet fra Nordre Sande:

1. **Henrik Sørensen**, døpt 26. september 1694.
2. **Inger Sørensdatter**. Begravet 13. august 1696
3. **Inger Sørensdatter**, døpt 21. januar 1697
4. **Tvillinger**. Begravet nyfødte 13. mai 1699. Hjemmedøpte.
5. **Inger Sørensdatter**, døpt 15. juli 1700.

⁷ På skiftet nevnes Lars Larsens avdøde bror Jens Larsen og søsteren Inger Lardatter.

*

Nils Pedersen, født ca. 1675. Begravet 28. april 1759, 84 år gammel. (Sønn til Peder Nilsen, født ca. 1615, og Anne Jensdatter Hogsnes, skifte etter begge 16. februar 1692. På Nauen i Sem.) Trolovet 1. April og gift 23. november 1711 i Sem kirke med **Anne Pedersdatter Vestre Låne i Sem**, født ca. 1686. Begravet 23. september 1745, 58 år gammel. (Datter til Peder Guttormsen, død 1707 som følge av et fall, og Anne Hansdatter, født ca. 1663. Død 1709, 46 år gammel. På Vestre Låne i Sem.) Ved ekteskapsinngåelsen står i kirkeboka ”**skal boe p Sande p Nøtterøe**”. På Nauen i Sem 1692-1704. Han og broren Jens solgte sine parter i Nauen, 2 lispund og 6 merker tunge med bygsel, til svogeren Mathias Gundersen og dennes kone Boel Pedersdatter 21. november 1710. Det sies da at Nils er ”**tilholdende og værende i Sembs sogn**”, men dette er feil. Bruker 1704-1748.

Barn:

1. **Hans Nilsen**, døpt 11. september 1712. Begravet som nyfødt samme dag.
2. **Peder Nilsen**, født 1714. Overtok gården. Se nedenunder.
3. **Jens Nilsen**, døpt 13. mai 1717. Død før 1746.
3. **Live Nilsdatter**. Hun kalles ”**Pigen, Tienende paa Vestre Nøtterøe**”, når hun blir trolovet 24. August og gift 23. November 1745 med ”**Soldaten ved Hr. Oberst-Lieutenant Bersenes Compagnie. Tienende paa Vestre Nøtterøe**”, **Jens Olsen** fra **Baggerød i Borre**, død 1776. På Vestre Kjøle 1746-1751. På Torød fra 1752.
4. **En sønn**, døpt 6. mars 1720.
5. **En sønn**. Begravet 24. juli 1721.
6. **Helvig Nilsdatter**, døpt 15. oktober 1722. Død før 1746.
5. **Anne Nilsdatter**, døpt 16. august 1724. Trolovet 5. november og gift 30. desember 1748 med ”**Soldat ved Hr. Obrist Lieutenant Desseues Compagnie**”, **Kristen Kristensen Nedre Sem**. Kom til Søndre Sande.

1711 (17. April) tinglyste Nils Pedersen sin bygselseddel på halve Nordre Sande av skyld 2 ½ bismerpund smør 3 ½ bismerpund mel. Datert 25. Februar 1711.

1746 (10. mai) var det skifte på Nordre Sande etter Anne Pedersdatter. Arvingene var enkemannen Nils Pedersen. Barna: 1. Peder Nilsen, 32 år og seilt ut fra Frederikshald som matros. 2. Live Nilsdatter, gift med Jens Olsen på Vestre Kjøle. 3. Anne Nilsdatter, 21 år og hjemme.

Nils Pedersen Nordre Sande på Nøtterøy nevnes som søskenbarn på morens side til Kristense Kristensdatter Hogsnes, på skifte etter denne 13. februar 1747.⁸

*

Peder Nilsen, født 1714 (ikke registrert i kirkeboka). Begravet 21. Mars 1762, 48 ½ år gammel. Gift (1) i Nykirke (Borre) med **Anne Olsdatter Skog** i Nykirke anneks til Borre, døpt 18. desember 1713 fra Nordre Sande. Begravet 1. Oktober 1758, 44 år 9 måneder gammel. (Om hennes foreldre, se nedenunder på første halvdel av bruksnr. 3.) Bruker her 1748-1762.

Barn:

1. **Anne Pedersdatter**, døpt 15. Januar 1749 fra Nordre Sande. Begravet 13. Februar 1749, 1 måned gammel.

⁸ Side 53b.

1759 (27. Mars) er det skifte på gården Meum etter Anne Olsdatter, som døde på Nordre Sande. Enkemannen var Peder Nilsen. Den avdødes utarvinger var hennes far Ole Larsen Skog i Nykirke anneks til Borre sogn. Ingen barn.

Peder Nilsen ble trolovet 3. November 1759 og gift (2) 2. Januar 1760 med **Inger Nilsdatter Hella**. Begravet 22. Mars 1761, 26 år gammel.

Barn:

2. **Ole Pedersen**, døpt 10. August 1760. Begravet 22. Mai 1762, 1 $\frac{3}{4}$ år gammel.

Etter faren var arvesummen 50, etter Per 62 daler. Skifter hvor da???

*

Anders Kristensen fra **Nordre Ektvet** i Vivestad. Begravet 25. oktober 1763, 48 år gammel. Trolovet 3. april og gift 12. september 1748 med enken på Østre Elgestad, **Ane Sørensdatter Søndre Nes**, døpt 10. november 1706. Død 19. mai og begravet 26. mai 1786, 80 år gammel.

Barn:

1. **Jan Andersen**, døpt 27. august 1749 fra Østre Elgestad. Konfirmert 30. november 1766 fra Sande. Trolovet 19. juni og gift 10. juli 1777 i Stokke med **Margrete Markusdatter Østre Borge**, døpt 9. november 1752 i Stokke. Ble en kjent skipper. Kom til Semsrønningen. Personalialia, se der.

Barn på Nordre Sande:

1. **Anders Jansen**, døpt 5. oktober 1777.
2. **Anne Maria Jansdatter**, døpt 29. september 1782.
3. **Karen Maria Jansdatter**, døpt 23. oktober 1785. Død 31. desember 1785 og begravet 5. januar 1786, 11 dager gammel.
4. **Karen Maria Jansdatter**, døpt 5. april 1787.

Nordre Sande

Kalt *Oppistua*

Bruksnr 3

$\frac{1}{2}$ gården trolig fra 1691

Peder Rasmussen Ølrich må ha drevet denne parten fra 1691 til han dør i 1696. Sammen med han bor nok svigersønnen Johannes Olsen med familie 1695-1696. De døper en sønn herfra i 1695.

*

Anund (Amund) Nordre Sande. Har overtatt her og nevnes fra 1697-1701. Dette må være **Anund Kristoffersen** fra **Vestre Gunnestad**. Gift 20. februar 1695 med **Eli Jensdatter**. De kom flyttende hit fra Vestre Gunnestad der de nevnes i 1695. De flyttet videre ca. 1705 til Bugården, der de nevnes i 1706. Personalialia, se Bugården.

Barn født på Nordre Sande:

1. **Anne Amundsdatter**, døpt 26. desember 1697.
2. **Ingebor Anundsdatter**. Begravet 11. mars 1700. "*Strax efter hiemmedaaben døde*".
3. **Jens Anundsen**, døpt 21. juni 1701. Begravet 6. desember 1701.

Det står i bygdeboka at ovennevnte Peder Ølrichs svigersønn Johannes bodde her noen år rundt 1700, men dette kan ikke stemme. I perioden 1700-1706 er han bosatt på husmannsplassen Nordre Hella under Vestre Nøtterøy. Så flytter de til Mellom Kjøle. Sannheten må være at Anund Kristoffersen var her til ca. 1705. Da ble gården delt i to bruk med Lauge Larsen på det ene og Rasmus Paulsen på det andre.

Nordre Sande

Første halvdel av bruksnr. 3
¼ ca. 1705-1713/14

Lauge Larsen, født ca. 1670 (36 år i 1706). Kom flyttende fra Nattvall før 1706. Begravet 5. februar 1711, 39 år gammel. Gift (1) med **N. N.** Begravet 7. juli 1705. Trolovet i Fon sogn (Ramnes), og gift (2) 30. desember 1705 med **Mari Gundersdatter**, født ca. 1669. Begravet 13. februar 1711, 42 år gammel. Ingen barn.

Barn i første ekteskap:

1. **Lars Laugesen**, født 1705. 1 år i 1706. Nevnt 1712. Begravet fra Volden 8. mars 1771, 66 år gammel. Trolovet 5. mai og gift 6. desember 1729 med **Inger Olsdatter**. På Buer 1732. Fadder fra Hovland 1739 og på Volden i 1771. Personalia, se Volden.

Barn:

1. **Lars Larsen**, døpt 26. april 1730 fra ukjent sted.
2. **Mari Larsdatter**, døpt 13. desember 1732 fra Buer.
2. **Pernille Laugesdatter**, nevnt 1712 - død på Nattvall 1744. Gift med 1731 med **Anders Kristensen Meum**, død 1742, 60 år gammel på Nordvestre Rom.⁹ På Gurerød på Nøtterøy 1731-1741, Nordvestre Rom i Slagen 1741-1742 og Pernille på Nattvall på Nøtterøy 1742-1744.

1712 (9. mars) ble det holdt skifte på Nordre Sande etter Lage Larsen og Mari Gundersdatter. I skiftet 1712 møter hennes bror Jakob Gundersen Trolltorød. Verge for barna var Lauges svoger, Ole Kristensen Meum og barnas salig fars søsters mann var Ole Torbjørnsen Meum. To personer som ellers ikke nevnes på Meum. Den første finner vi igjen på Søndre Sande og den andre kan være feilskrevet for Ole Bjørnsen Meum uten at vi kan bevise dette.

Neste bruker her må være:

Ole Larsen fra Borre sogn. Dette er trolig Ole Larsen, født ca. 1686. Fra Nordre Rygland i Borre. Død 6. januar 1759 på Skog i Nykirke. 73 år gammel. Gift 27. september 1713 med **Mari Nilsdatter** som da sies å være fra Nordre Sande. Bosatt her i 1713.

Barn:

1. **Ane Olsdatter**, døpt 18. desember 1713.

De flytter tilbake og overtar Skog (Skaug) i Nykirke, der de bor til 1759/60. Ingen etterkommere sier Borreboka. Nå blir trolig denne parten slått sammen med den andre, slik at det er halve bruket igjen.

Nordre Sande

Andre halvdel av bruksnr. 3
¼ 1705-1713
Hele gården fra 1713/14.

⁹ Hans søsken var; Børge Kristensen Søndre Velle i Slagen; Per Kristensen Nordvestre Rom i Slagen og Kari Kristensdatter, gift med Lars Halvorsen Meum på Nøtterøy.

Rasmus Paulsen, født ca. 1668 (38 år i 1706). Begravet 4. november 1721, 58 år gammel. (Sønn til **Paul Rasmusen Søndre Dal** i Våle og **Anne Trygsdatter Lofstad**). Gift før 1693 med **Anne**. Våle bygdebok kaller henne **Kristensdatter** i parentes. På Verp i Våle 1691 til ca. 1704. Kom nok hit i 1705.

Barn:

1. **Nils Rasmussen**, døpt 1. desember 1693 fra Verp i Våle.
2. **Et barn**, døpt 4. april 1698 fra Verp. Dette må være **Nils Rasmussen**. 10 år i 1706.
3. **Paul Rasmussen**, døpt 21. april 1700 fra Verp i Våle. 7 år i 1706. Det kan være han som blir trolovet 19. september fra Holmen (eng under Teie) og gift 26. oktober 1730 med **Ane Gulliksdatter**.
4. **Kristen Rasmussen**, døpt 24. juli 1702 fra Verp i Våle. 4 år i 1706. Overtok gården. Se nedenunder.
5. **En sønn**, døpt 4. april 1707 fra Nordre Sande. Begravet 9. august 1710 fra Nordre Sande, 3 år gammel.

Anne Paulsdatter. Begravet fra Nordre Sande 23. april 1737, 80 år gammel. Dette kan være Rasmus kone, uten at vi kan bevise det.

1711 (17. April) tinglyste Rasmus Paulsen sin bygselseddel på halve Nordre Sande av skyld 2 ½ bismerpund smør 3 ½ bismerpund mel. Datert 16. mars 1704.

*

Kristen Rasmussen, døpt 24. juli 1702 fra Værp i Våle. 4 år i 1706. Begravet 6. mai 1780 fra Nordre Sande, 80 år gammel. Trolovet 20. mars og gift (1) 23. april 1725 med **Siri Hågensdatter Nedre Tanstad**, døpt 8. mars 1695. Død 1756, 63 år gammel. Trolovet 10. januar 1758 og gift (2) med **Åsle Cathrine Larsdatter Bakken** under **Østre Ekenes**, da enke fra Småvik. Begravet fra Søndre Hella 8. juni 1770. Bruker her 1725-1756. Nevnt i Søndre Hella 1760-1770.

Barn:

1. **Rasmus Kristensen**, døpt 7. oktober 1724. Begravet 30. desember 1725.
2. **Rasmus Kristensen**, døpt 13. oktober 1726. Overtok gården. Se nedenunder.
3. **An(n)e Kristensdatter**, døpt 27. desember 1728. Død 1763. Trolovet 17. januar og gift 13. februar 1760 med klokker og enkemann **Johannes Andersen** på **Øvre Sem**, født ca. 1698. Begravet 19. juni 1768, 70 år gammel "*Forrige Klocher*".
4. **Nils Kristensen**, døpt 8. april 1731. Kom til Søndre Smidsrød, siden til Nordre Øre.
5. **Åge (Haagen) Kristensen**, døpt 9. desember 1733. Begravet 13. juni 1746, 13 år gammel.
6. **Birte Kristensdatter**, døpt 25. september 1736. Begravet 6. februar 1737, 19 uker gammel.
7. **Paul Kristensen**, døpt 9. juli 1738. En Paul Kristensen Sande konfirmeres i 1753 og en med samme navn i 1754.

1756 (11. mai) var det skifte på Nordre Sande etter Siri Hågensdatter. Enkemann var Kristen Rasmussen. Barn: 1. Rasmus Kristensen, 29 år, myndig og hos faren. 2. Nils Kristensen, 26 år og for tiden på skipet Johan Friderich fra Kristiania. 3. Paul Kristensen, 18 år og på skipet til skipsfører Samuel Føyen fra Tønsberg. 4. Anne Kristensdatter, 27 år og bosatt hjemme.

Barn i andre ekteskap, se Søndre Hella.

Rasmus Kristensen, døpt 13. oktober 1726. Ble visstnok borte på sjøen i 1762. Trolovet 26. oktober 1757, og gift med¹⁰ **Mari Jansdatter Østre Elgestad**, døpt 11. juli 1734. Død 16. mai og begravet 23. mai 1821, 87år gammel. Bruker her 1756-1762.

Barn:

1. **Søren Rasmusen**, døpt 13. september 1758. Gift med **Kirstine Larsdatter Østre Gunnestad**. Bodde på Rød på Tjøme.
2. **Jan Rasmusen**, døpt 27. juli 1760. Kom til bruksnr. 4.
3. **Rebecha Maria Rasmusdatter**, døpt 5. september 1762. Gift med **Christen Nilsen Agerup**.

Mari ble trolovet 4. februar og gift (2) 25. februar 1763 med **Kristoffer Jensen**, født 1726 på Hasle i Undrumsdal. Død 20. mai og begravet 26. mai 1789, 64 år gammel. (Sønn til Jens Olsen, født ca. 1656 på Søndre Ektvet i Vivestad. Død 1742 på Hasle i Undrumsdal, 85 ½ år gammel, og første kone, Marte Kristoffersdatter. Død 1737 på Hasle.) Drev gården videre.

Barn:

4. **Marte Kristoffersdatter**, døpt 1. januar 1765. Trolovet 29. november 1791 og gift 4. januar 1792 med **Klaus Klausen** på **Lofstad** i Undrumsdal.
5. **Rasmus Kristoffersen**, døpt 1. desember 1768. Overtok gården. Se nedenunder.
6. **Anne Kristoffersdatter**, døpt 10. januar 1773. Død 1. juli og begravet 6. juli 1792, 20 år gammel.

Nå blir bruket delt. Rasmus Kristoffersen fortsetter på denne gården og halvbroren Jan Rasmussen overtar ¼ av gården, det senere bruksnr. 4.

¹⁰ På Vestfoldslekt står det Hansdatter, men i kirkeboka står det Jansdatter.

SØNDRE HELLA

Kalles også Hella – Hellen – Hellæ - Stranden

Navnet betyr flatt berg. Nordre Hella og Hellarønningen, samt plassen Soli(a) hørte under Vestre Nøtterø mens Søndre Hella hørte under Nordre Sande. Søndre Hella er vekk, mens Nordre Hella står i dag.

Søndre Hella nevnes ikke på et kart fra 1772, som er en kopi av et kart fra 1707. Men siden plassen Nordre Hella nevnes, forutsetter dette jo at det fantes et Søndre Hella.

I Søndre Hella var trolig:

Mikkel Stranden. Nevnt 1688.

Barn:

1. **Helvig Mikkelsdatter**, døpt 13. mai 1688.

*

Hans Nilsen Søndre Hellen. Født ca. 1683 (23 år i 1706). Nevnt 1706-1713. I 1705 på Herstad under Prestegården. I 1706 som husmann under Nordre Sande. Flyttet til Skarphaga. Personalia, se der.

Barn:

1. **Nils Hansen**, døpt 19. august 1705 fra Herstad. 1 år i 1706.
1. **Kari Hansdatter**, døpt 20. februar 1707
2. **Jakob Hansen**, døpt 5. februar 1709
3. **Berte Hansdatter**, døpt 4. mars 1712
4. **Et barn**, døpt 17. september 1713.

Han har også en stesønn:

A. Kristen Jakobsen, født ca. 1697. 9 år i 1706.

I tillegg hadde han kanskje et datter til:

*

Medbruker her var da:

Joh.(annes) S. Hellen.

Barn:

1. **Anders Joh(annesen)**, døpt ?. juli 1710.

*

Truls Eriksen, født ca. 1706. Skal ha vært fra Stokke sies det i 1763. Begravet 14. januar 1770 fra Dårsti under Tokenes, 64 år gammel.¹¹ Gift (1) 30. desember 1728 med **Live Hansdatter Hella**¹². ”*Det første par jeg copulerede*” skriver presten. Om hennes slekt, se Østre Elgestad. Død før 1763. Gift (2) 1763 med **Mari Knutsdatter Dårsti**. Først i Hella 1728-1731, så på Roa 1732-1736. Kjøholmen i Stokke 1738. Lille Horperød 1739. Snipetorp 1743-1750. På Dårsti under Tokenes 1763-1770.

Barn:

1. **Olina Trulsdatter**, døpt 30. mars 1729 fra Hella.
2. **Gundele Trulsdatter**, døpt 24. oktober 1731 fra Hella.

Se videre under plassen Roa under Øvre Tanstad.

*

Kristen Rasmussen Søndre Hellen. Født 1702 på Nordre Sande.¹³ 4 år i 1706. Begravet 6. mai 1780 fra Nordre Sande, 80 år gammel. Trolovet 20. mars og gift (1) 23. april 1725 med **Siri Håkonsdatter Nedre Tanstad**, død 1756, 63 år gammel. Trolovet som enkemann, 10. januar 1758 og gift (2) med enken **Åsle Cathrine Larsdatter Bakken** under **Øvre Tanstad**. Begravet fra Søndre Hella 8. juni 1770. Barn i første ekteskapet til Åsle, se Bakken under Øvre Tanstad. Nevnt i Søndre Hella 1760-1770

Barn i andre ekteskap:

1. **Siri Kristensdatter**, døpt 24. april 1759 fra Nordre Sande. Siri Kristensdatter Sand ble konfirmert i 1775. Død 10. november og begravet 15. november 1793 fra Søndre Nes, 33 år gammel. Trolovet 14. januar og gift 9. februar 1784 med ”*Den Ungekarl, afskeediget National Soldat*”, **Hans Hermansen** fra Borre prestegjeld.¹⁴ Han er døpt 15. oktober 1752 fra Prestegården i Nykirke anneks til Borre. Tvilling. Død 29. april av forkjølelse, og begravet 3. mai 1813 fra Østre Sem, 63 år gammel. (Sønn til Herman Halvorsen, 172-1765, og Berte Gulliksdatter, 1718-1811. På Prestegården i Nykirke.) De kom først til Tømmereik, så til Søndre Nes.

Barn i andre ekteskap:

1. **En sønn**, dødfødt. Død 11. mars og begravet 20. mars 1784 fra Tømmereik. ”*Moderen holdt Kirke(ang) d. 12te April.*”
2. **Herman Hansen**, døpt 23. juni 1787. Død 2. april og begravet 18. april 1803, 16 år gammel fra Søndre Nes.
3. **Kristen Hansen**, døpt 12. mars 1792.
Hans Hermansen ble gift (2) med **Kirsten Torsteinsdatter**. Død 11. november og begravet 18. november 1799 fra Søndre Nes, 56 år gammel.
2. **Anne Maria Kristensdatter**, døpt 12. november 1760 fra Hella. Trolig hun som ble konfirmert fra Kolberg 20. oktober 1776. Fadder fra Bjønnes i 1787.
3. **Anne Kristensdatter**, døpt 16. oktober 1764. Konfirmert 4. mai 1780 fra Nordre Sande.

Uplassert under Nordre Sande.

¹¹ Fadder 8. januar 1750 på Snipetorp.

¹² ”Det første par jeg copulered” skriver presten. Hun kalles også Live Arnesdatter.

¹³ Fadder fra Søndre Hella 22.9.1768.

¹⁴ Vestfoldslekt har kalt henne enken her, men i kirkeboka står det Pigen.